

Regelbunden tillsyn i Venjans skola och Morkarlby skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Mora kommun och besökt

Venjans skola och Morkarlby skola den 4-5 mars 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn/>).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolorna ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 1 oktober 2009. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Venjans och Morkarlby skolor, dels den information som samlats in under besöket. I Venjans och Morkarlby skolor intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Venjans skola och Morkarlby skola

Tabell 1: Antal elever på Venjans skola och Morkarlby skola

Venjans skola	Antal elever
Förskoleklass	2
Grundskola	10

Morkarlby skola	Antal elever
Förskoleklass	50
Grundskola	257

Källa: Skolornas egna uppgifter mars 2009

Venjans skola innefattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 samt ett fritidshem. Morkarlby skola innefattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 samt tre fritidshem.

För båda skolorna finns en gemensam rektor som även ansvarar för Venjans förskola och en förskoleavdelning tillhörande Morkarlby förskola.

Verksamheten vid Venjans skola är organiserad i ett arbetslag omfattande förskoleklass till årskurs 6. Verksamheten vid Morkarlby skola är organiserad i tre arbetslag, ett lag omfattande elever från förskoleklass och fritids, ett lag årskurs 1 till och med årskurs 3 och ett lag med elever från årskurs 4 till och med årskurs 6.

Tillsynen av Venjans och Morkarlby skola innefattar förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för förskolan och skolbarnsomsorgen beskrivs i separat rapport

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skolorna saknar uppgifter om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i samtliga ämnen. Detta bedöms under avsnitt 3.4.1.

För Venjans skola visar den egna statistiken när det gäller de nationella ämnesproven 2008 i årskurs 5 att ingen elev når målen i matematik, 100 procent i svenska och 88 procent i engelska. Eftersom skolans elevantal är mycket lågt bör tillgänglig statistik tolkas med försiktighet. Skolinspektionen kan ändå konstatera att resultaten i matematik gällande de nationella ämnesproven i matematik är låga under de senaste 3 åren. Resultaten i svenska och engelska uppvisar en stor variation gällande samma år.

För Morkarlby skola visar den egna statistiken när det gäller de nationella ämnesproven 2008 i årskurs 5 att 83 procent når målen i matematik, 82 procent i svenska och 82 procent i engelska. Resultaten har försämrats de senaste två åren avseende svenska och engelska, medan resultatet i matematik förbättrats.

Tillsynen visar att skolorna inte närmare har diskuterat och analyserat orsakerna till dessa sjunkande eller varierande resultat.

Skolinspektionen konstaterar att eftersom det inte finns någon sammanställning på skolnivå i samtliga ämnen, saknas underlag för en bedömning av huruvida kunskapsresultaten är goda eller inte. Resultaten på de nationella ämnesproven indikerar dock att skolorna behöver vidta åtgärder, särskilt inom ämnet matematik, för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I 2 kap. 6 § grundskoleförordningen anges att det för varje ämne finns en kursplan innehållande både de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter femte och nionde skolåret. I kursplanerna för svenska, svenska som andraspråk och matematik finns också mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. Enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) ska läraren allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling utifrån läroplanens och kursplanernas mål. Läraren ska muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Detta uppdrag omfattar skolans alla ämnen.

I skolorna följer lärarna upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i framförallt svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen följs elevernas kunskaper inte upp på ett systematiskt sätt i alla årskurser. Elever, föräldrar och rektor saknar således information om hur eleverna utvecklas i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen i grundskolans kursplaner.

Skolinspektionens bedömning är att lärarna i Morkarlby skola på ett mer systematiskt sätt behöver följa upp och synliggöra varje elevs kunskapsresultat i samtliga ämnen.

4 (16)

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Planen ska vara framåtsyftande och skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Planen ska vidare innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. I Venjans och Morkarlby skola upprättas individuella utvecklingsplaner för varje elev. De utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av fokuserar på matematik, svenska och engelska. Skriftliga omdömen i samtliga ämnen saknas på Morkarlby skola. Venjans skola upprättar skriftliga omdömen i de allra flesta ämnena, dock bör kopplingen till de nationella målen utvecklas vidare. Vidare framgår det inte alltid i skolornas planer vilka insatser som ska göras av skolan för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. Skolinspektionen bedömer att skolorna inte upprättar individuella utvecklingsplaner i enlighet med förordningen, vilket behöver åtgärdas.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I kapitel 2 i Lpo 94, "Mål och riktlinjer" framgår att mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Av avsnitt 2.2 framgår bl.a. att skolan ska sträva efter att varje elev lär sig lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, samt reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden.

Tillsynen visar att det på Morkarlby skola varierar mellan olika lärare och ämnen i vilken grad eleverna ges möjligheter att arbeta för att nå de olika kunskapsformerna. Flera elever uppger att de tycker undervisningen är ensidig och inte ger tillräckligt utrymme för reflektioner över vad de lär sig. I diskussioner med lärarna framkommer också att det råder osäkerhet på båda skolorna kring betydelsen av mål att sträva mot och att dessa av vissa lärare uppfattas som individuella mål som kommer "efter" uppnåendemålen.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen på Morkarlby skola i högre grad

6 (16)

behöver utgå från läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. Betydelsen av målen att sträva mot behöver tydliggöras för lärare och elever på båda skolorna.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande skall anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt avsnitt 2.3 i Lpo 94 ska läraren se till att elever oavsett kön och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har, enligt avsnitt 2.8 i läroplanen, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. För att eleverna, i enlighet med läroplanens intentioner, ska kunna ta ansvar för sin egen utbildning, krävs också att skolan klargör vilka mål utbildningen har.

Tillsynen i Morkarlby skola visar att eleverna generellt sett har begränsade möjligheter att utöva inflytande över undervisningsprocessen och över sitt eget lärande. Lärarna planerar det mesta av undervisningen och eleverna ges litet utrymme att delta i och ha synpunkter på undervisningens innehåll och planering. Huruvida eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet är emellertid beroende av vilken lärare de har och eleverna ger exempel på ämnesområden där de ges tillfälle att diskutera arbetssätt och undervisningens innehåll. Vid tillsynen framkommer vidare att eleverna har en begränsad kännedom om målen för utbildningen. Eleverna informeras oftast om vilka arbetsuppgifter som ska genomföras och mer sällan om vilka kunskapsmål som ska uppnås.

Tillsynen i Venjans skola visar att eleverna har goda möjligheter att utöva inflytande över undervisningsprocessen och över sitt eget lärande.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande behöver förbättras på Morkarlby skola.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering Enligt avsnitt 2.2 i Lpo 94 ska lärare samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Enligt avsnitt 2.5 i läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Av tillsynen i Morkarlby skola framkommer att det finns brister när det gäller samverkan och samarbete kring pedagogiska frågor och när det gäller måluppfyllelsen. Även om det finns en uttalad strävan efter att förbättra samverkan inom skolan så arbetar många lärare var och en för sig. Vidare är samverkan mellan de båda förskoleklasserna samt mellan förskoleklasserna och årskurs 1 begränsad. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver förbättra sin interna samverkan för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering I avsnitt 1 i Lpo 94, "Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning" anges att undervisningen skall anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den skall med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Vidare ska läraren, enligt avsnitt 2.2 i läroplanen, utgå från varje enskild indi-

8 (16)

vids behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

I tillsynen av Morkarlby skola framkommer att arbetet med individanpassning är av skiftande kvalitet och varierar mellan enskilda lärare. Anpassningen till elevernas behov och förutsättningar sker exempelvis genom att använda olika läroböcker med skiftande innehåll och svårighetsgrad samt att ge differentierade arbetsuppgifter. Mer sällan ges eleverna, utifrån egna behov, möjlighet att pröva olika arbetssätt och arbetsformer eller ges mer utmanande uppgifter i de fall förelagda uppgifter visar sig vara alltför lätta.

Skolinspektionen bedömer att skolans undervisning i större utsträckning behöver anpassas till varje elevs behov och förutsättningar.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 kap. 2 § och 4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd och sådan ska också ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Också i avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen för utbildningen.

Tillsynen visar att skolorna har system för att identifiera elevers behov av särskilt stöd. Emellertid framkommer att särskilt stöd framförallt ges till elever som riskerar att inte nå målen i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen erbjuds inte detta stöd.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla elever som är i behov av särskilt stöd kan få detta.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska, om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, rektor tillse att behovet av dessa utreds och att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur och när åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av åtgärdsprogram. De motsvarar i flera avseenden förordningens krav. Det finns dock en variation i kvalitet mellan olika åtgärdsprogram. Åtgärdernas koppling till elevernas identifierade behov är inte alltid helt tydliga och det är många gånger oklart hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionens bedömning är att arbetet med åtgärdsprogram behöver utvecklas ytterligare. Innehållet bör tydligare kopplas till elevernas identifierade behov i förhållande till nationella mål samt ange när och hur åtgärderna ska följas upp.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 "Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande" ska eleven i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Trots att de flesta av eleverna på båda skolorna upplever sin skolmiljö som trygg och inriktad på lärande så framkommer det vid Skolinspektionens intervjuer med lärare och elever att det förekommer bråk och kränkningar. Det framkommer också att nytilkomna elever kan uppleva det svårt att bli accepterad och delaktig i den sociala gemenskapen.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att säkerställa en trygg miljö för alla elever behöver förbättras ytterligare.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen 14 a kap. 6 § ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

I Morkarlby skolas likabehandlingsplan finns skolans förebyggande värdegrundsarbete beskrivet. Vid tillsynen framkommer dock att det finns stora olikheter i hur lärare arbetar med detta uppdrag. Det finns lärare som ägnar liten tid åt dessa frågor samtidigt som andra lärare arbetar mycket medvetet med värdegrundsfrågor. Arbetet är således lärarberoende. Rektorn och lärarna är medvetna om dessa skillnader i förhållningssätt och att skolan saknar en gemensam strategi kring ett förebyggande värdegrundsarbete.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolans värdegrundsarbete behöver förbättras

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller istället 14 a skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). De nya bestämmelserna innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheterna för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Skolinspektionens tillsyn avser endast skolans plan mot kränkande behandling. Planen ska utgå från en aktuell kartläggning och innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planerna mot diskriminering och kränkande behandling ska eleverna vara delaktiga vid framtagandet, uppföljning och bearbetning av planen mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har granskat de båda skolornas likabehandlingsplaner som

upprättats enligt den tidigare gällande lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Tillsynen visar att planerna inte utgår från en aktuell kartläggning. Planerna är inte utarbetade i samråd med elever och saknar rutiner för hur elever och personal ska agera när en vuxen kränkt en elev.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att de båda skolorna årligen upprättar var sin plan mot kränkande behandling som fullt ut svarar mot gällande plankrav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I 4 kap. 3 § skollagen anges att vissa bestämmelser om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan) framgår av bilaga 3 till skollagen. I denna bilaga anges utbildningens omfattning i grundskolan för ämnen och ämnesgrupper.

Vid tillsynen framkommer att alla elever, särskilt i de tidigare årskurserna på Morkarlby skola, inte får undervisning i tillräcklig omfattning i samtliga naturorienterande ämnen.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan behöver vidta åtgärder så att alla elever får möjlighet att nå målen i samtliga ämnen.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

12 (16)

Motivering
I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Enligt 2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisning ska syfta till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen samt att eleven ska kunna göra sina egna val. Eleverna vid Morkarlby skola erbjuds inte elevens val i enlighet med författningarna. Om och i vilken omfattning man erbjuds elevens val är till stor del lärarberoende. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver säkerställa att elevens val anordnas enligt förordningens krav.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2b kap. 5 § och 4 kap. 4 § skollagen ska utbildningen vara avgiftsfri. I verksamheten får förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. I tillsynen framkommer att skolorna på friluftsdagar gör skidresor för vilka eleverna får betala mellan 70–250 kr. Skolorna uppger att det alltid finns kostnadsfria alternativ. Enligt Skolinspektionen är kostnader över 100 kr ej obetydliga. Att aktiviteterna är frivilliga har inte betydelse eftersom alla alternativ ska vara avgiftsfria. Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska kommuner för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. I Morkarlby skola är andelen lärare med pedagogisk examen hög, dock saknar skolan lärare med behörighet att undervisa i naturorienterande ämnen. Detta innebär att lärare med utbildning i svenska och de samhällsorienterande ämnena undervisar i de naturorienterande ämnena och matematik. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med den dagliga verksamheten i skolan och enligt Lpo 94 avsnitt 2.8 Rektors ansvar, ska rektorn som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan ha det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de riksgiltiga målen. Tillsynen visar att rektorn är förtrogen med verksamheten. När det gäller den pedagogiska ledningen visar tillsynen att rektorn bl.a. arbetar med att utveckla skolans arbetslag samt att initiera diskussioner kring skolornas nationella uppdrag utifrån de nationella styrdokument. Tillsynen visar dock att utbildningen på Morkarlby skola i många avseenden inte är likvärdig utan alltför lärarberoende, delvis beroende på brister när det gäller samverkan och samarbete kring pedagogiska frågor på skolenivå. Rektorns pedagogiska ledarskap är av stor vikt för att säkerställa att eleverna får en likvärdig utbildning och att verksamheten inriktas mot nationella mål. Sammanfattningsvis innebär detta att Skolinspektionen bedömer att rektorns pedagogiska ledning behöver stärkas.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Om en elev inte bedöms kunna tillgodogöra sig utbildning i vissa ämnen får enligt 5 kap. 10 § grundskoleförordningen beslut om anpassad studiegång för elev fattas av styrelsen för utbildning, eller av rektorn om detta är delegerat, efter att ha hört elevvårdskonferensen. Utbildningen ska så långt det är möjligt vara likvärdig med övrig utbildning inom skolan. I Morkarlby skola finns nyanlända elever som får sin undervisning i en kommungemensam särskild undervisningsgrupp. Eleverna får inte undervisning i samtliga ämnen utan att beslut fattats om anpassad studiegång. Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas. I tillsynen av Morkarlby skola framkommer vidare att en elev har sin undervisning förlagd till en lokal utanför skolan. Rektor har fattat beslut om anpassad undervisning. Enligt Skolinspektionens bedömning är denna vidtagna åtgärd att betrakta som placering i särskild undervisningsgrupp. I ett beslut rörande placering i särskild undervisningsgrupp ska vidare en fullföljdshänvisning bifogas. Av det av rektor fattade beslutet om anpassad studiegång framgår inte omfattningen av undervisningen eller vilka ämnen som eleven erbjuds undervisning i. Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen har rektorn ett ansvar för att eleverna når målen för utbildningen. Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav.

I tillsynen framkommer att ett systematiskt kvalitetsarbete i viss mån pågår på skolan, där verksamhet och resultat följs upp, diskuteras och utvärderas på olika nivåer. Däremot saknas på övergripande skolnivå uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 i samtliga ämnen. Vidare framkommer att det saknas en systematisk bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan behöver förbättra sitt kvalitetsarbete och vidta åtgärder för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5. Det är rektors ansvar att så sker.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en

bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Enligt 3 a § samma förordning ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanerna och planerna mot kränkande behandling redovisas. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning.

Skolinspektionen har tagit del av båda skolornas kvalitetsredovisning för läsåret 2007-2008 och som följer en av Mora kommun utarbetad mall. Kvalitetsredovisningen utgör i allt väsentligt en beskrivning av insatser som gjorts under året medan bedömningar av resultat i förhållande till nationella mål är mer knapphändiga. Till exempel saknas redovisning av eleverna kunskapsresultat i förhållande till målen att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen. De förbättringsåtgärder som finns angivna är inte heller tydligt kopplade till de bedömningar av måluppfyllelse som gjorts. Det saknas likaså en redovisning av skolans uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer därmed att skolorna behöver vidta åtgärder för att utveckla kvalitetsredovisningen så att den tillfullo uppfyller de krav som förordningen ställer.

2009-05-12 Stockholm

Sigbritt Gålnander

Ulrika Sutorius